

Deák Vivien

Vezető közgazdasági elemző

AZ ELEKTRONIKUS TRANZAKCIÓK ARÁNYA A BOLTI VÁSÁRLÁSOKNÁL

Adatelemzés a közigazgatásban
2024.02.29.

Kutatás relevanciája

Adatok

Időbeli változások

Infrastruktúra kihasználtsága

Vásárlási szokások

Területi különbségek

AZ ELEKTRONIKUS FIZETÉSEK ELTERJEDÉSÉNEK SZÁMOS ELŐNYE VAN

Az elektronikus fizetés társadalmi előnyei

Pozitív kapcsolat van az elektronikus fizetések és a gazdasági növekedés között

Növekvő adóbevételek

Társadalmi költségek csökkenése (időspórolás, készpénz készítése, szállítása)

Nemzetközi versenyképesség javítása

MNB Pénzforgalom 2030 stratégia fő célja: Elektronikus arány 31% -> 60% / kétharmad

Fizetési szokások vizsgálata

A fizetési szokások és a fizetési módok használatának mögöttes motivációjának vizsgálata

hatékony célzott intézkedések kialakítása

elektronikus tranzakciók növelése

NYUGTASZINTŰ OPG ÉS AUTOMATA ADATOK

Oszlopnév	Adattípus	Leírás
PENZTARGEP_AZONOSITO		Anonim pénztárgépazonosító
SORSZ_AZON_ADOZO	NUMBER(20)	Numerikus sorszám, adott adózóhoz adott azonosító tartozik
AZON_TELEP_HELY	VARCHAR2(20)	Alfanumerikus azonosító telephely
TEAOR	VARCHAR2(4)	4 jegyű TEÁOR kód
TEAOR_TELEPHELY_ELSODLEGES		Telephelyhez tartozó elsődleges TEÁOR kód
TEAOR_TELEPHELY_MASODLAGOS		Telephelyhez tartozó másodlagos TEÁOR kód
JARASKOD	VARCHAR3(3)	3 jegyű járáskód
KIALLITAS_DATUMA	DATE(8)	Nyugta kiállítás dátuma
BRUTTO_ERTEK	NUMBER(20)	Nyugta bruttó érték
NETTO_ERTEK	NUMBER(20)	Nyugta nettó érték
AFA_GYUJTO_C_27PCT	NUMBER(20)	ÁFA gyűjtő
AFA_GYUJTO_X_00PCT	NUMBER(20)	ÁFA gyűjtő
AFA_GYUJTO_E_TAM	NUMBER(20)	ÁFA gyűjtő
AFA_GYUJTO_D_AJT	NUMBER(20)	ÁFA gyűjtő
AFA_GYUJTO_A_05PCT	NUMBER(20)	ÁFA gyűjtő
AFA_GYUJTO_B_18PCT	NUMBER(20)	ÁFA gyűjtő
KESZPENZES_FIZETES	NUMBER(20)	Készpénzes fizetés értéke
KARTYAS_FIZETES	NUMBER(20)	Kártyás fizetés értéke
EGYEB_FIZETES	NUMBER(20)	Egyéb fizetés értéke
EGYEB_FIZETES_MEGNEVEZESE		Egyéb fizetési mód megnevezése (szép kártya, hűségkártya, stb.)
TETELSZAM	NUMBER(20)	A bizonylaton szereplő tételek száma

Főleg fizikai vásárlások

Évente kb 4 mrd rekord

Tranzakciós készpénzhasználat
egyedüli adatbázisa

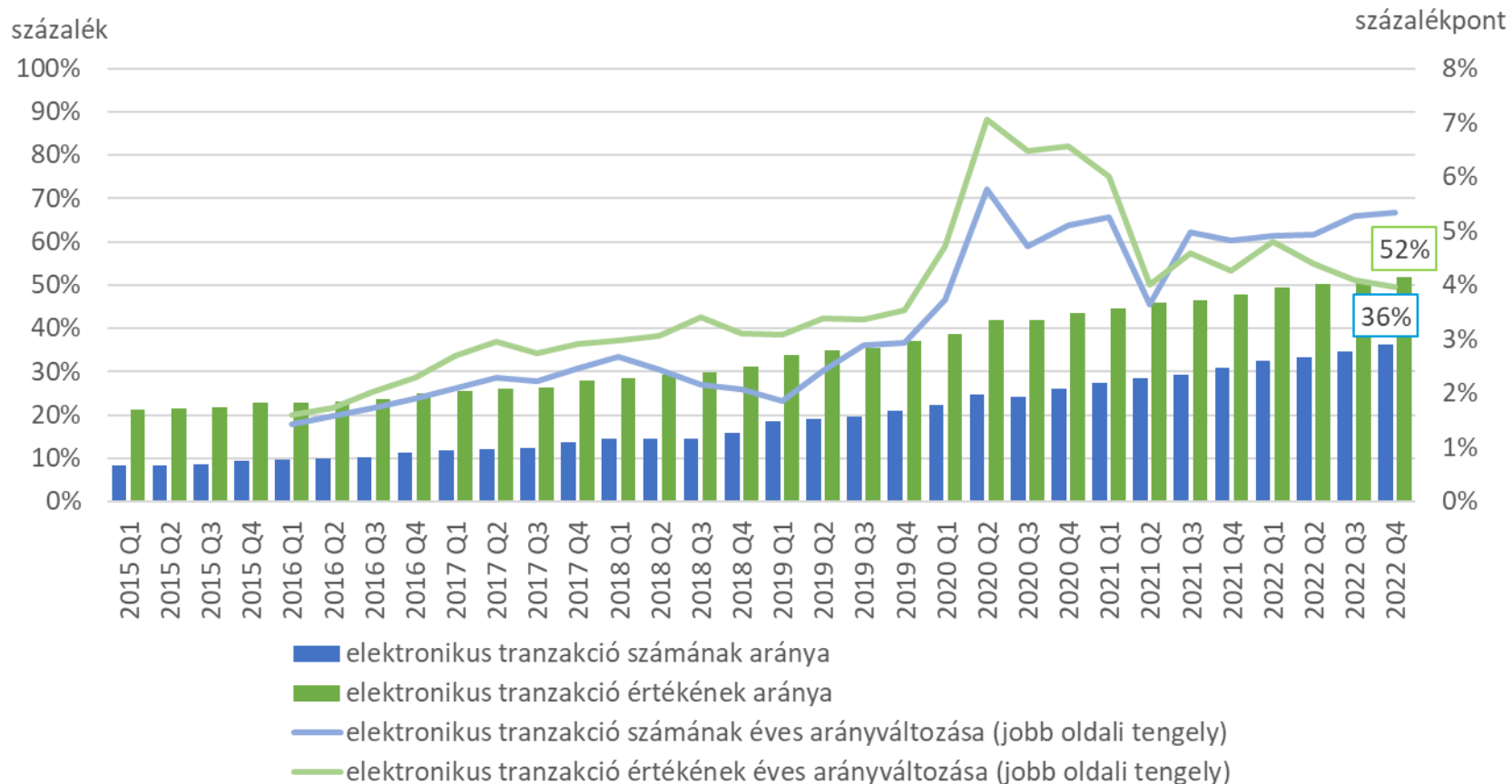
Üzlet=adozo_TEAOR_jaras

Elektronikus tranzakció =
Kártya + Egyéb elektronikus

3 TRANZAKCIÓBÓL 1 ELEKTRONIKUS

Az online pénztárgépeken és automatákon rögzített tranzakciók számának elektronikus aránya és annak éves százalékpontos változása az egyes negyedévekben

Elektronikus tranzakciók:

- kártya
- Átutalás, AFR
- SZÉP kártya

Elektronikus arány 2022

- Db: 34%
- Érték: 51%

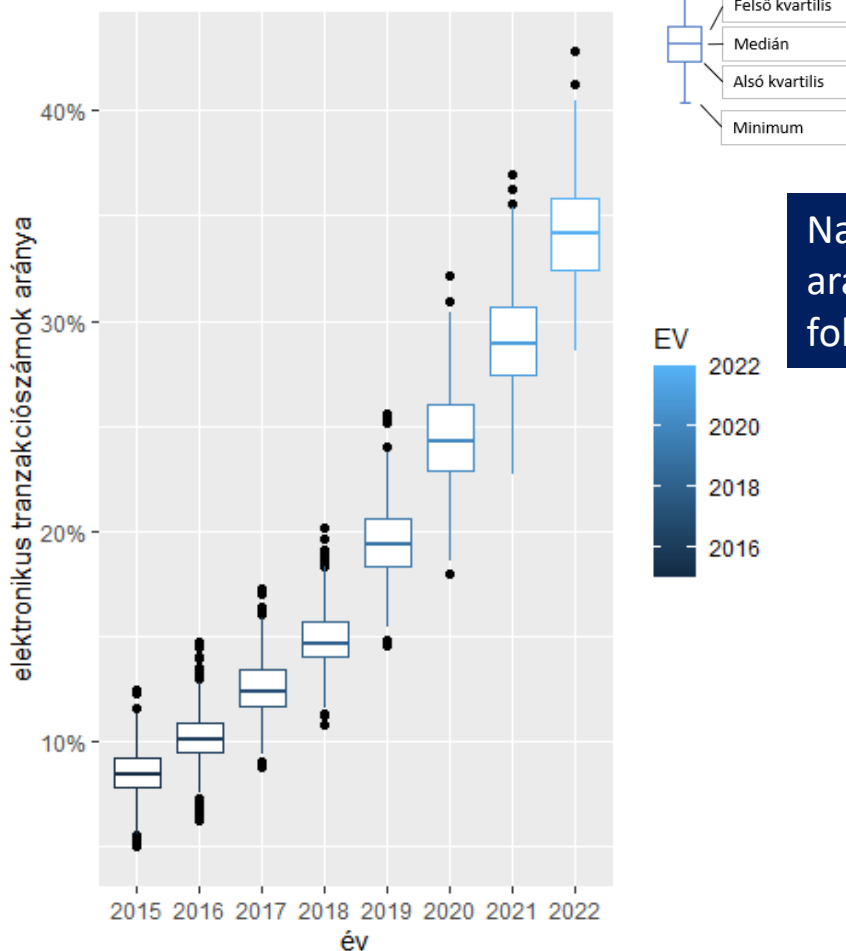
Vásárlások 2022

- Db: 3,75 mrd tranzakció
- Érték: 16 ezer mrd Ft

A MUNKASZÜNETI NAPOKON MAGASABB ELEKTRONIKUS TRANZAKCIÓS ARÁNY JELLEMZŐ, MINT MUNKANAPOKON

Napi szintű elektronikus arányok vizsgálata

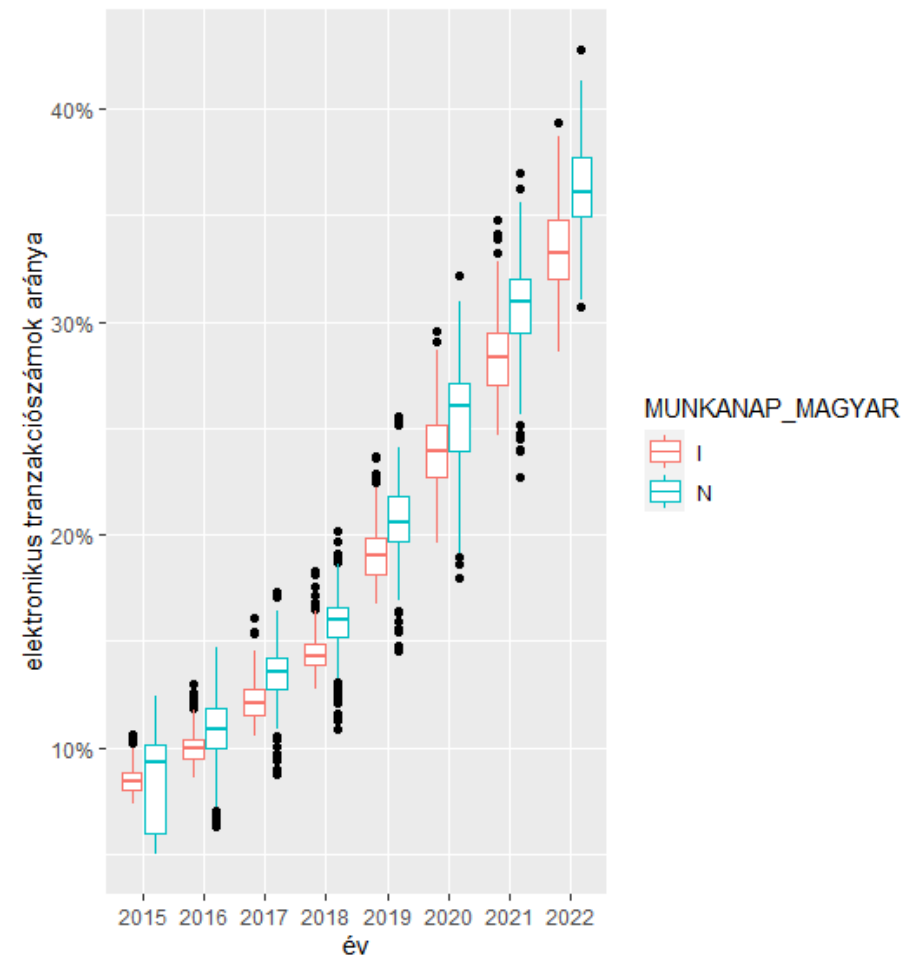
Az online pénztárgépeken és automatákon rögzített tranzakciók napi szintű elektronikus arányának kvartilisei az egyes években

Napi szinten eltérőek az elektronikus arányok és az eltérés mértéke is folyamatosan növekszik.

A munkaszüneti napokon magasabb elektronikus tranzakciós arány jellemző, mint munkanapokon és ez a különbség nő az évek során.

Az online pénztárgépeken és automatákon rögzített tranzakciók napi szintű elektronikus arányának kvartilisei az egyes évek munkanapjain és munkaszüneti napjain

Forrás: NAV, MNB számítás

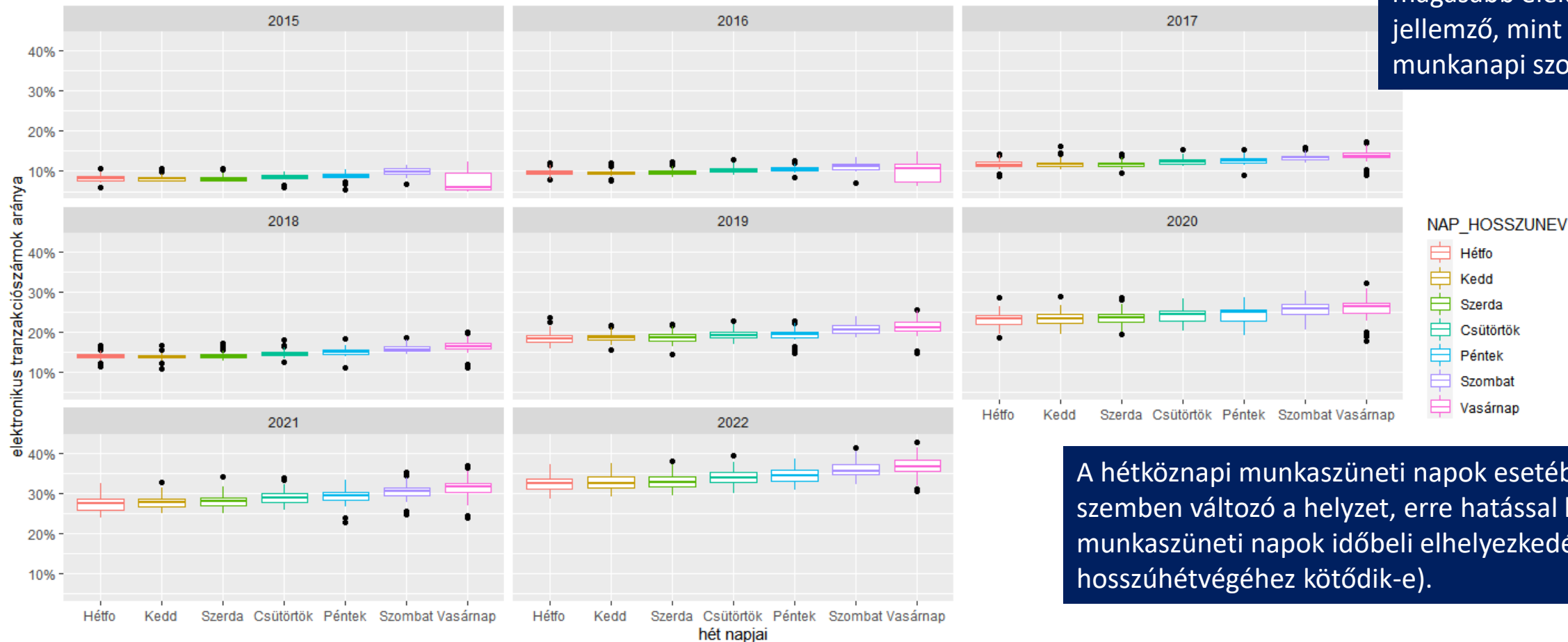
A HÉT VÉGE ÉS AZ ÉV VÉGE FELE KÖZELEDVE IS EGYRE MAGASABBAK A NAPI SZINTEN MEGFIGYELT ELEKTRONIKUS ARÁNYOK

Az online pénztárgépeken és automatákon rögzített tranzakciók napi szintű elektronikus arányának kvartilisei a hét különböző napjain az egyes években

A vasárnapi boltzár miatt szombaton nagyobb elektronikus arány.

A szombati munkanapokon magasabb elektronikus arány jellemző, mint a normál, nem munkanapi szombatokon.

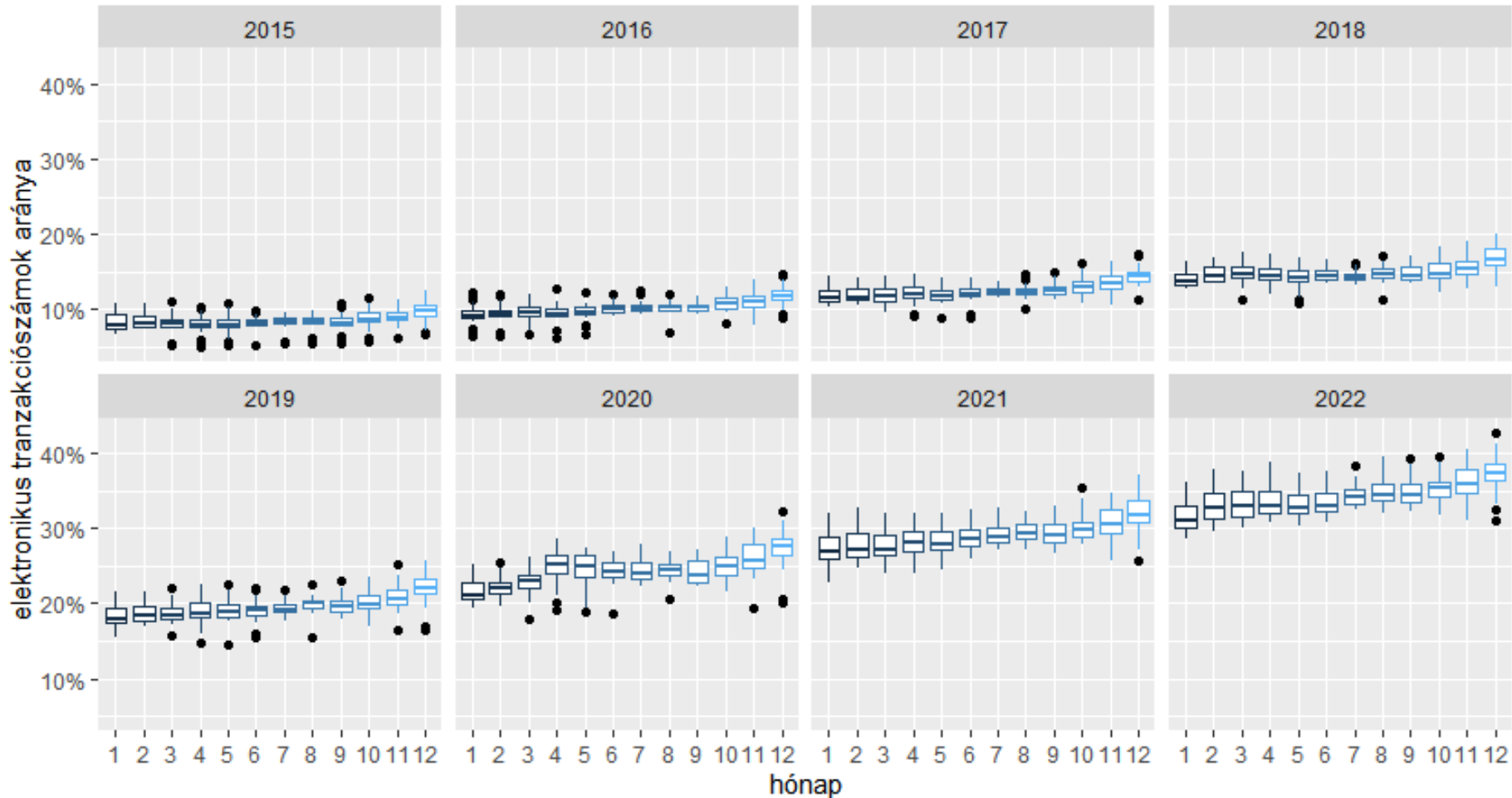

A hétköznapi munkaszüneti napok esetében ezzel szemben változó a helyzet, erre hatással lehet a munkaszüneti napok időbeli elhelyezkedése is (pl. hosszúhétvégéhez kötődik-e).

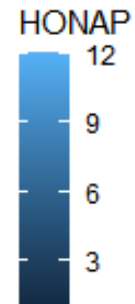
FOKOZATOS AZ EMELKEDÉS HAVI SZINTEN NÉZVE

Az online pénztárgépeken és automatákon rögzített tranzakciók napi szintű elektronikus arányának kvartilisei a különböző hónapokon az egyes években

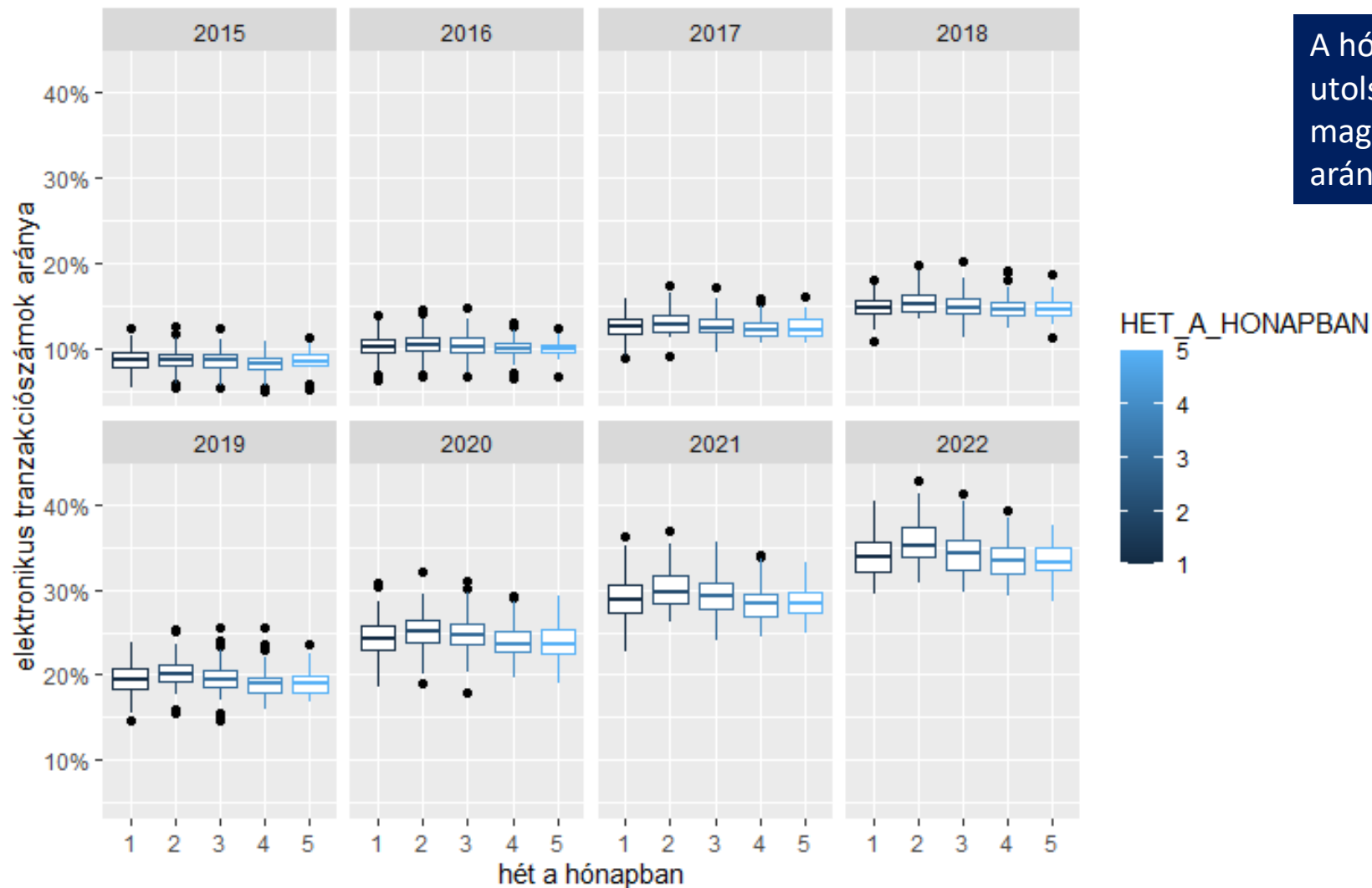
Decemberben a többi hónaphoz képest még nagyobb emelkedés figyelhető meg.

Azokban a hónapokban, ahol hosszúhétvégék vannak, a munkaszüneti napok miatt erős szórás látszódik.

A BÉRFIZETÉSEK A HÓNAPOKON BELÜL A MÁSODIK HÉTRE VANNAK HATÁSSAL

Az online pénztárgépeken és automatákon rögzített tranzakciók napi szintű elektronikus arányának kvartilisei a különböző hónapokon belüli hetek szerint az egyes években

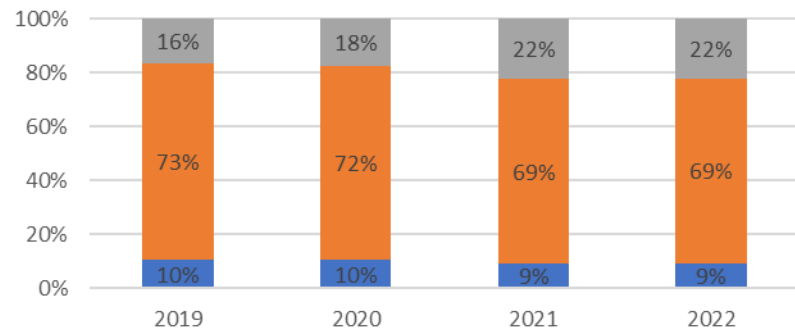
A hónapon belüli heteket vizsgálva főleg az utolsó években az látható, hogy a 2. héten magasabb az elektronikus tranzakciók aránya.

AZ ÜZLETEK INFRASTRUKTÚRÁJÁNAK ÖSSZETÉTELE ÉS VÁLTOZÁSA KEDVEZ AZ ELEKTRONIKUS FIZETÉSEK ELTERJEDÉSÉNEK

Az aktív pénztárgépek és automaták pénztárgéptípusonkénti megoszlása évente

Megjegyzés:

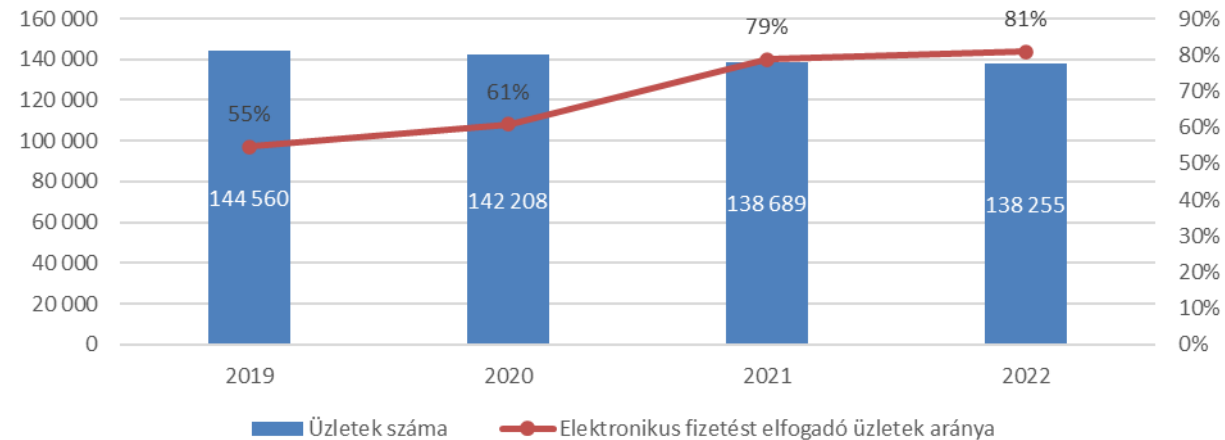
A: automata,

K: kiskassa, önálló pénztárgépek

N: nagykassa, szoftveres alapon működő gépek – Önkiszolgáló kassa is

■ A ■ K ■ N

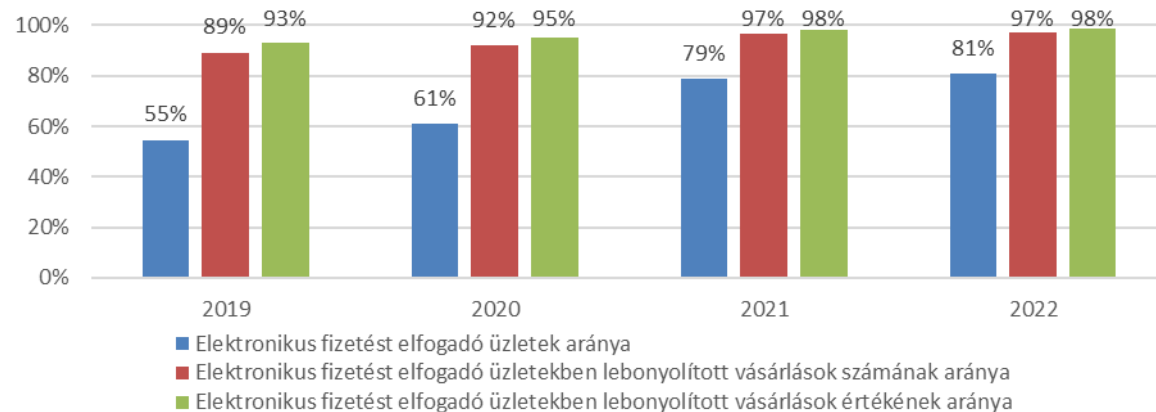
Az üzletek száma és az elektronikus fizetést elfogadó üzletek aránya

**Önkiszolgáló kasszák megjelenése
-> elektronikus fizetésre használatösztönző lehet**

**Az üzletek száma csökkent, míg az elektronikus fizetést
elfogadó üzletek aránya nőtt.**

Az elektronikus fizetést elfogadó üzletek aránya, illetve az ezekben lebonyolított vásárlások számának és értékének aránya az összes vásárláson belül az egyes években

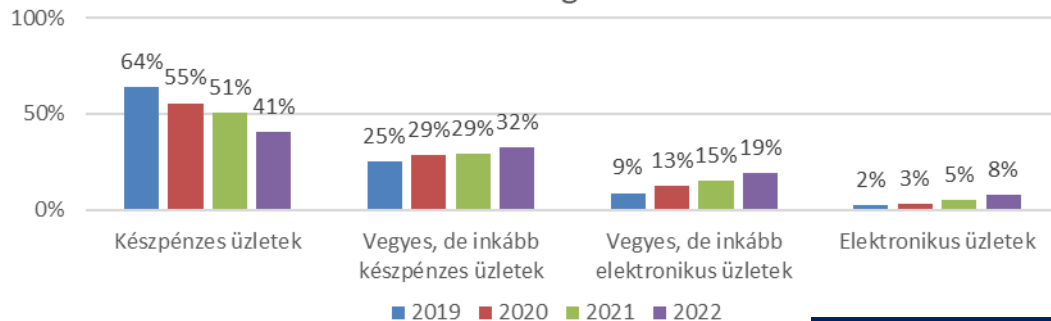
**Nem minden üzletben lehet elektronikusan
fizetni, de a nem elfogadó üzletekben a
tranzakciók csupán 3 százaléka zajlik.**

AZ ELFOGADÓ ÜZLETEK ELEKTRONIKUS TRANZAKCIÓARÁNY SZERINTI BONTÁSA ÉS A CSOPORTOK JELLEMZŐI

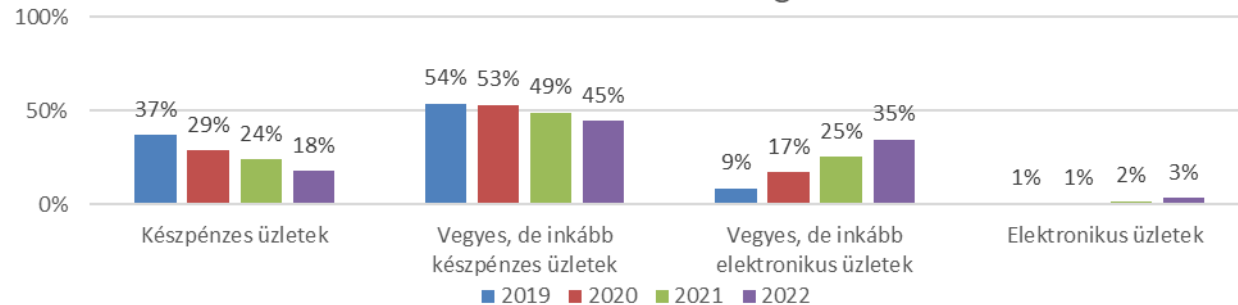

Az elektronikus fizetést elfogadó üzleteken belüli megoszlások:

Üzletek megoszlása

Tranzakciók értékének megoszlása

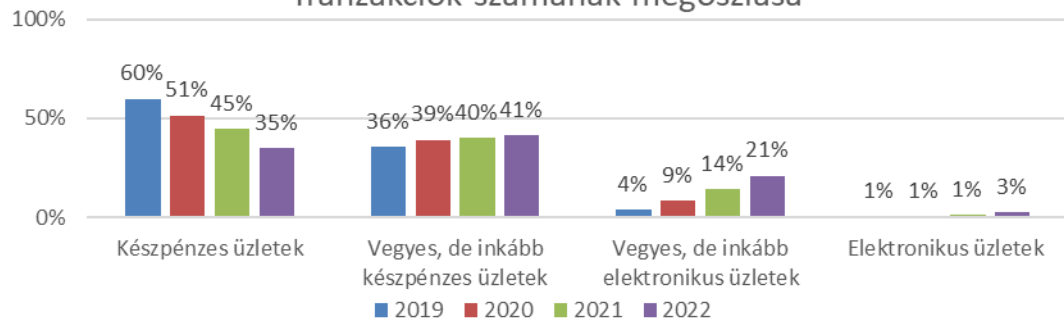

Egyre kevesebb a készpénzes üzlet, azaz nő a vegyes, illetve elektronikus üzletek aránya.

Így egyre több tranzakció, egyre nagyobb értékben a vegyes, illetve elektronikus üzletekben zajlik.

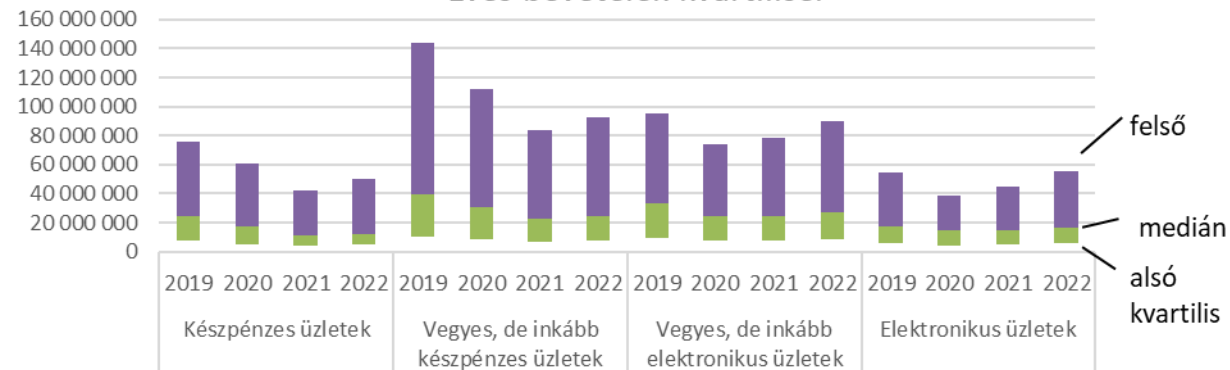
Nem feltétlen igaz az az állítás, hogy minél nagyobb egy üzlet éves bevétele, annál biztosabb, hogy elektronikus üzlet.

Tranzakciók számának megoszlása

Forint

Éves bevételek kvartilisei

Megjegyzés:

Elfogadó üzlet = elektronikus fizetést biztosító üzlet

Készpénzes üzletek = üzletek, ahol 0-25% közötti az elektronikus tranzakciók számának aránya,

Vegyes, de inkább készpénzes üzletek = üzletek, ahol 25-50% közötti az elektronikus tranzakciók számának aránya

Vegyes, de inkább elektronikus üzletek = üzletek, ahol 50-75% közötti az elektronikus tranzakciók számának aránya

Elektronikus üzletek = üzletek, ahol 75-100% közötti az elektronikus tranzakciók számának aránya

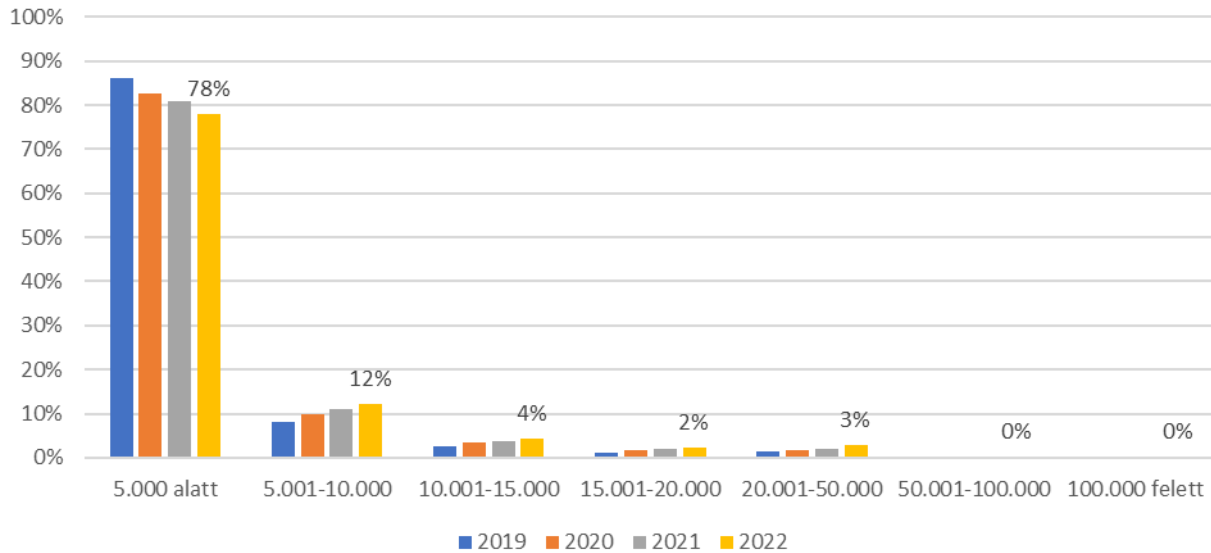
Forrás: NAV, MNB számítás

A TRANZAKCIÓK HÁROMNEGYEDE 5.000 FT ALATTI

Tranzakciók számának megoszlása a kasszánál fizetett összegek szerint

A tranzakciók háromnegyede 5 000 Ft alatti.

Tranzakciószámok megoszlásának változása vásárlási érték szerint

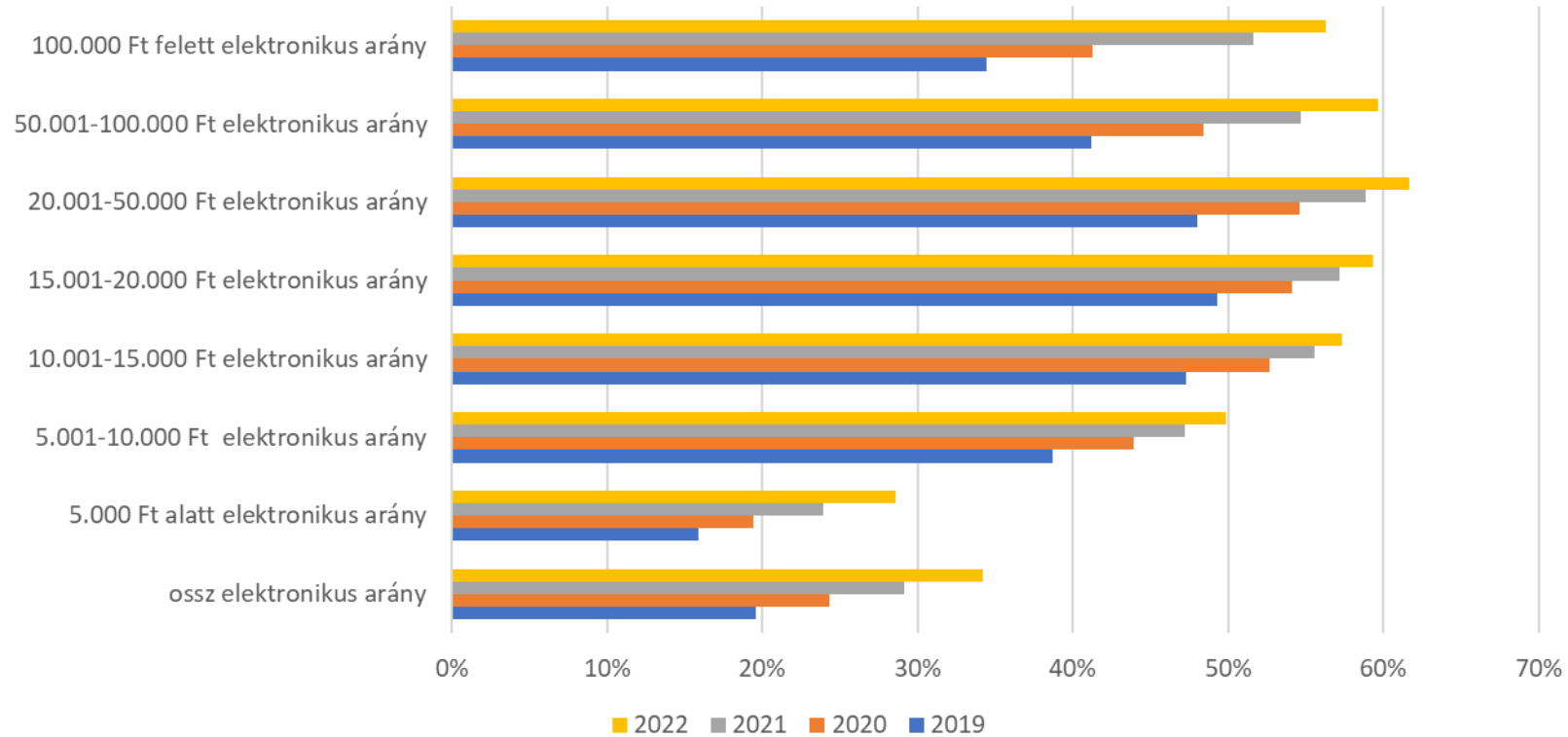

Fokozatosan csökken az 5 ezer Ft alatti vásárlások aránya és főleg az 5 és 10 ezer Ft közötti vásárlások aránya nő.

AZ 5 EZER FT FELETTI TRANZAKCIÓKNÁL TÖBBSZÖR FIZETNEK ELEKTRONIKUSAN, MINT KÉSZPÉNZZEL

Vásárlási értéksávonkénti elektronikus tranzakcióarányok

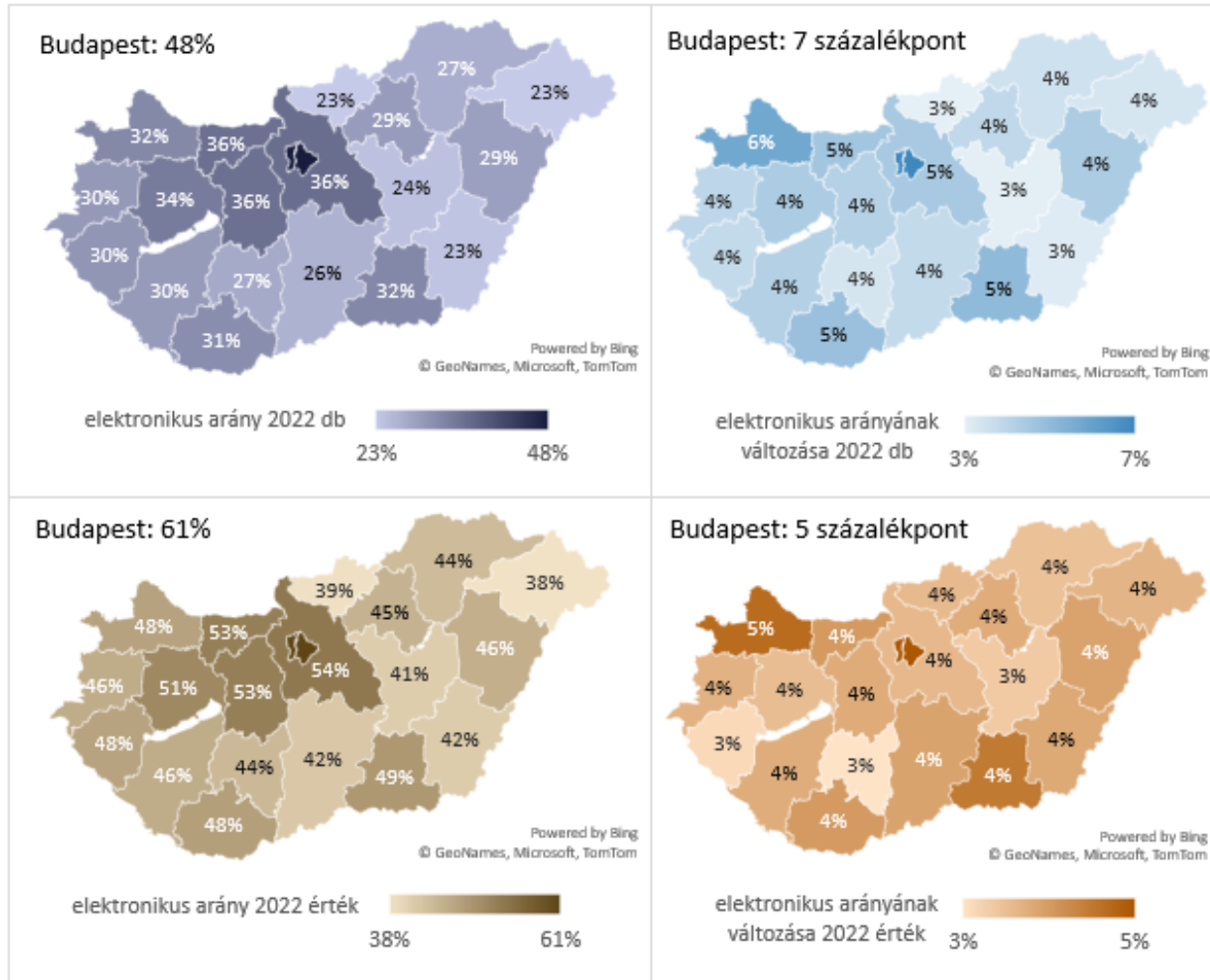

A 5 000 Ft alatti tranzakciók 30%-a elektronikus.

TERÜLETILEG 25 SZÁZALÉKPONTOS KÜLÖNBSÉG IS VAN AZ ELEKTRONIKUS ARÁNYBAN

Elektronikus vásárlások darabszámának és értékének aránya és éves százalékpontos változása 2022-ben a különböző vármegyékben és Budapesten

Budapesten már minden második tranzakció elektronikus és a vásárlások összértékének 61 százaléka.

	Elektronikus arány_db		Elektronikus arány_érték	
	Legmagasabb	Legalacsonyabb	Legmagasabb	Legalacsonyabb
2021	Budapest (42%)	Szabolcs-Szatmár-Bereg, Nógrád vármegye (19%)	Budapest (56%)	Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye (35%)
2022	Budapest (48%)	Szabolcs-Szatmár-Bereg, Nógrád, Békés vármegye (23%)	Budapest (61%)	Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye (38%)

Idődimenzió

- Napok között akár **14 százalékpontos különbségek** az elektronikus tranzakciók arányában
- **Munkaszüneti napokon magasabb** elektronikus tranzakciós arány jellemző
- A **hét vége fele közeledve** egyre magasabbak a napi szinten megfigyelt elektronikus arányok.
- Folyamatosan emelkednek az értékek **az év vége fele haladva, decemberben** pedig a többi hónaphoz képest **még nagyobb emelkedés** figyelhető meg.
- A hónapon belüli heteket vizsgálva főleg az utolsó években az látható, hogy a **2. héten magasabb** az elektronikus tranzakciók aránya.

Infrastruktúra kihasználtsága

- **Önkiszolgáló kasszák** megjelenése -> elektronikus fizetésre használatösztönző lehet
- Az üzletek száma csökkent, míg az elektronikus fizetést **elfogadó üzletek aránya nőtt.**
- Nem minden üzletben lehet elektronikusan fizetni, de **a nem elfogadó üzletekben a tranzakciók csupán 3 százaléka zajlik.**

Vásárlási szokások

- A tranzakciók háromnegyede **5.000 Ft alatti**
- **Az 5 ezer Ft feletti tranzakcióknál többször fizetnek elektronikusan,** mint készpénzzel
- A 5 000 Ft alatti tranzakciók 30%-a elektronikus.

Területi dimenzió

- Területileg **25 százalékpontos különbség** is van az elektronikus arányban.
- **Budapesten már minden második tranzakció elektronikus** és a vásárlások összértékének 61 százaléka.
- **Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében a legalacsonyabb** az elektronikus arány, darabszám szerint 23%, érték szerint 38 százalék.

- [Pénzforgalom 2030 \(mnb.hu\)](#)
- [Az elektronikus tranzakciók aránya és annak változása a fizikai vásárlásoknál 1. \(mnb.hu\)](#)
- [Az elektronikus tranzakciók aránya és annak változása a fizikai vásárlásoknál 2. \(mnb.hu\)](#)

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

deakv@mnb.hu

*100 éve Magyarország
gyarapodásáért*